

دستورالعمل های هواپیمایی کشوری
Civil Aviation Directives (CAD)

شیوه نامه ۴۷۰۰
CAD 4700

Enforcement Procedure

شیوه نامه ضمانت اجرایی مقررات هوانوردی

ویرایش دوم : مرداد ماه ۹۷
Second Edition – July 2018

فهرست مندرجات

۱- کلیات	۱
۱-۱- هدف	۱
۲-۱- دامنه کاربرد	۱
۳-۱- مسئولیت اجرا	۱
۴-۱- انتشار، کنترل و توزیع سند	۱
۱-۵- تعاریف	۲
۲- فرآیند انجام کار	۳
۲-۱- خط مشی و سیاست‌ها	۳
۲-۲- تعهدات مراکز و سازمان	۳
۲-۳- اقدامات کنترلی	۴
۲-۴- حل و فصل نارضایت بخش یافته‌های ممیزی	۵
۲-۵- ضمانت اجرایی	۵
۲-۶- بی طرفی در ضمانت اجرایی	۶
۲-۷- تناسب پاسخ‌ها	۶
۲-۸- حقانیت و پاسخگویی	۷
۲-۹- استثناءهای این سیاست	۷
۲-۱۰- حفظ سوابق	۸
پیوست ۱- نمودار گردش فرآیند (واکنش به عدم پاسخگویی یافته‌ها)	۹
پیوست ۲- نمودار گردش فرآیند (عدم توافق بر یافته‌ها)	۱۰

۱- کلیات

این خط مشی و سیاست اقدامات انتظامی، عنصر کلیدی برنامه ایمنی کشور است که بخشی از سند "برنامه جامع ایمنی کشور" را تشکیل می دهند. پیاده سازی سیستم مدیریت ایمنی (SMS) مستلزم آن است که بخش مقررات ایمنی سازمان، شیوه ای انعطاف پذیر را برای چارچوب ایمنی ارائه دهد، در عین حال وظایف مرتبط با اقدامات انتظامی را به طریقه ای منصفانه، عملی و سازگار ارائه دهد.

۱-۱- هدف

هدف از تدوین این سند، تدوین خط مشی و دستورالعمل اقدامات الزام آور و انتظامی به منظور ایجاد ضمانت اجرایی مقررات هوانوردی کشور می باشد.

۱-۲- دامنه کاربرد

محدوده اثر این شیوه نامه شامل مراکز ارائه دهنده خدمات هوانوردی و نفرات گواهی نامه دار از سازمان هواپیمایی کشور، می باشد.

۱-۳- مسئولیت اجرا

مسئولیت اجرای این شیوه نامه برعهده کلیه معاونت ها و دفاتر مستقل سازمان بوده و نظارت بر حسن اجرا و به روز نگه داری آن به عهده دفتر ارزیابی عملکرد و تضمین کیفیت می باشد.

۱-۴- انتشار، کنترل و توزیع سند

کنترل، انتشار و توزیع این شیوه نامه برعهده دفتر ارزیابی عملکرد و تضمین کیفیت بوده و براساس شیوه نامه CAD 4000 سازمان هواپیمایی کشوری منتشر، کنترل و توزیع شده و در سامانه قوانین و مقررات سازمان هواپیمایی کشوری قابل دسترس می باشد.

۱-۵- تعاریف

در این شیوه نامه، واژه های زیر در معانی مشروح مربوطه به کار می روند:

سازمان: سازمان هواپیمایی کشوری جمهوری اسلامی ایران.

مراکز: مراکز ارائه دهنده خدمات هوانوردی (Service Providers)، این اصلاح دربرگیرنده مراکز دارای مجوز از سازمان هواپیمایی کشوری است که خدمات هوانوردی ارائه می کنند شامل مراکز تایید شده آموزش هوانوردی (ATO)، بهره برداران هوایی (AOC Holders)، سازمان های تعمیر و نگهداری تایید شده (AMO)، سازمان های مسئول طراحی و تولید وسایل پرنده و قطعات (Products) آنها، مراکز ارائه دهنده خدمات ناوبری هوایی (ANSP)، و فرودگاه های تایید شده می باشد.

ضمانت اجرایی (Enforcement): منظور از ضمانت اجرایی، مجموعه اقداماتی است که به منظور اطمینان از رعایت قوانین و مقررات ایمنی هوانوردی غیر نظامی در نظر گرفته می شوند.

اقدامات کنترلی: هرگونه اقدام به منظور مقابله و پیشگیری از فعال شدن مخاطرات و یا بازگرداندن وضعیت به شرایط عادی پس از فعال شدن مخاطرات به عنوان اقدامات کنترلی تعریف می شود.

تخلف (Contravention): هرگونه خطا (Error) یا تخلف (Violation) که به شکل عمد یا غیر عمد موجب ایجاد شرایط نایمن یا عدم رعایت قوانین و مقررات هوانوردی لازم الاجراء گردد.

۲- فرآیند انجام کار

۲-۱- خط مشی و سیاستها

۲-۱-۱- شیوه نامه ضمانت اجرایی مقررات هوانوردی بایستی به مراکز ارائه دهنده خدمات هوانوردی اجازه دهد که با ساز و کار درونی خود به حل و فصل رویدادها از جمله انحرافات از ایمنی در قالب برنامه جامع ایمنی کشور پردازند، البته با هماهنگی و پذیرش دفاتر تخصصی سازمان، تخلفات از مقررات اجرایی ایمنی هوانوردی، مورد بررسی و تحلیل قرار خواهد گرفت و ممکن است در صورت بروز خطا یا تخطی، با ضمانت‌های اجرایی مواجه شود.

۲-۱-۲- هیچگونه اطلاعاتی برگرفته از سامانه‌های گردآوری و پردازش داده‌های ایمنی مبتنی بر سیستم مدیریت ایمنی، نبایستی مبنایی برای ضمانت اجرایی به کار گرفته شود. اصول کلی مرتبط با ضمانت اجرایی موجود در این سند به همه نهادهای تایید شده و پرسنل دارای گواهینامه از سازمان، قابل اعمال است.

۲-۲- تعهدات مراکز و سازمان

مراکز بایستی سیستم مدیریت ایمنی را ایجاد و پیاده سازی کرده و از آن تبعیت نمایند و این سیستم باید متناسب با اندازه، محدوده کاری و پیچیدگی مراکز باشد که تحت گواهینامه عملیاتی اخذ شده خود مجاز به انجام و اجرای آن می باشند و نیز بایستی متناسب با مخاطرات ایمنی مرتبط با محدوده کاری باشد. به منظور ارائه یک خط مشی و سیاست مرتبط با ضمانت اجرایی که پشتیبان پیاده سازی و اجرای سیستم مدیریت ایمنی است، بازرسان سازمان، اقدام به گفتگو با مراکز می نمایند.

وقتی مراکز تحت یک سیستم مدیریت ایمنی عملیات انجام می دهد و سهواً مرتکب تخلف از الزامات قانونی ویژه می شوند، بازرسی بخش مقررات ایمنی که مسئول پایش مراکز است گفتگویی را با نهاد متخلف به انجام می رساند. هدف از این

گفتگو حصول موافقت بر سر اقدامات کنترلی، طرح اقدامات اصلاحی و علل ریشه‌ای است که به قید کافی نقایصی را مدنظر قرار می‌دهد که منجر به بروز تخلف گردیده و مراکز بتوانند در مدت زمانی معقول آنها را مهار نمایند. هدف از این روش آن است که گزارش دهی ایمنی موثری را ایجاد کند تا به موجب آن، کارکنان مراکز قادر باشند مخاطرات و رویدادهای ایمنی را بدون ترس از مجازات‌ها گزارش نمایند. بنابراین مراکز بدون به گردن انداختن تقصیرات و بدون ترس از ضمانت‌های اجرایی، می‌توانند رویدادها و عوامل سازمانی یا فردی را که منجر به بروز آن تخلف شده است را تجزیه و تحلیل کرده و اقدامات کنترلی را که کمک به جلوگیری از وقوع مجدد آن می‌کند را اجرا نمایند.

۲-۳- اقدامات کنترلی

دفاتر نظارتی/تخصصی سازمان توسط بازرس مسئول پایش مراکز، اقدامات کنترلی پیشنهاد شده توسط مراکز یا سامانه‌های فعلی که منجر به بروز رویداد منجر به تخلف شده را ارزیابی خواهند کرد. اگر اقدامات کنترلی پیشنهادی مناسب تشخیص داده شوند و احتمالاً از وقوع مجدد جلوگیری نمایند و موجبات اجابت آینده را تضمین کنند، بررسی تخلف منجر به هیچ‌گونه ضمانت اجرایی نخواهد شد.

در صورتی که اقدامات کنترلی نامناسب تشخیص داده شوند، دفاتر نظارتی/تخصصی سازمان گفتگو و تعامل با مراکز را تا زمان یافتن اقدامات کنترلی مناسب و راه حلی رضایت بخش که منجر به ضمانت اجرایی نشود را ادامه خواهند داد. اما در مواردی که مراکز از همکاری در مهار تخلف امتناع کرده و اقدامات کنترلی کارآمدی را ارائه ندهند، دفاتر نظارتی/تخصصی سازمان انجام ضمانت‌های اجرایی متناسب با تخلف را در ارتباط با گواهینامه یا مجوز مرکز، مدنظر قرار خواهند داد.

۴-۲- حل و فصل نارضایت بخش یافته‌های ممیزی

در پیوست ۱ جزئیات خط مشی و مراحل سازمانی برای حل و فصل نارضایت بخش یافته‌های ممیزی مراکز در پاسخ‌دهی

به یافته‌هایی که بسته نشده یا به شکل نارضایت بخشی بسته شده‌اند، ارائه شده است (پیوست ۱).

مراکز ممکن است با یافته ممیزی موافقت ننمایند در این صورت، مراکز می‌توانند درخواستی برای یک بررسی رسمی را

ارائه دهند. سیاست سازمان و مراحل داخلی که باید دنبال شوند برای انجام یک بررسی بر روی یک یافته ممیزی مورد

مشاخره در پیوست ۲ به تفصیل نشان داده شده است (پیوست ۲).

۵-۲- ضمانت اجرایی

عدول از مقررات هوانوردی ممکن است به دلایل مختلفی انجام گردد، از سو برداشت از مقررات هوانوردی تا عدم

رعایت مقررات ایمنی هوانوردی به طور عمد، به همین منظور دفاتر تخصصی/نظارتی سازمان، ضمانت‌های اجرایی

متعددی را در اختیار دارند که ممکن است آنها را به کار گمارند. این اقدامات شامل موارد ذیل می‌شود:

۱-۵-۲- بحث و گفتگو با دارنده گواهینامه یا مجوز برای طرح موضوعات و رسیدن بر سر توافقی روی حل و فصل

یک دغدغه ایمنی:

۲-۵-۲- الزام کتبی از سوی دفاتر تخصصی/نظارتی سازمان به مراکز برای حل و فصل موضوع در دوره زمانی مشخص

شده:

۳-۵-۲- تغییر، تعلیق، و/یا ابطال اختیارات.

۴-۵-۲- پیگرد قانونی (جرم) از طریق مراجع قضایی.

۵-۵-۲- رسیدگی به جرائم و اتهامات از طریق کمیته تخلفات هوانوردی.

نکته ۱: مهم است که به خاطر داشته باشیم ضمانت اجرایی به منظور حمایت از منفعت و حقوق مردم (حق الناس) انجام می گیرند و هدف، تنبیه دارنده گواهینامه یا مجوز نیست. پیامدهای چنین اقدامی برای دارنده گواهینامه یا مجوز ممکن است ناخوشایند باشد اما این موضوع هدف ضمانت اجرایی نیست.

نکته ۲: باید دقت داشت که ضمانت اجرایی ممکن است در قبال یک فرد/شرکتی که دارنده گواهینامه یا مجوز از سازمان نیست، لازم الاجرا شود. در چنین صورتی، سازمان موارد فوق الذکر را تا حدی که عملی باشد به کار خواهد گماشت اما در همه موارد طوری عمل خواهد کرد که از استمرار عدم رعایت قوانین و مقررات هوانوردی و ایجاد شرایط ناایمن، جلوگیری بعمل آید.

۲-۶- بی طرفی در ضمانت اجرایی

تصمیمات در خصوصیات ضمانت اجرایی نباید متأثر از موارد زیر باشد:

۲-۶-۱- تداخل منافع فردی

۲-۶-۲- ملاحظاتمانند جنسیت، نژاد، مذهب، دیدگاه یا روابط سیاسی، یا

۲-۶-۳- قدرت فردی، سیاسی یا مالی افراد درگیر در موضوع.

۲-۷- تناسب پاسخها

تصمیمات در خصوص ضمانت اجرایی می بایست متناسب با عدول از مقررات و ریسک ایمنی باشد که افراد یا مراکز مرتکب شده اند و این براساس دو اصل ذیل می باشد:

۱-۷-۲- سازمان علیه افرادی که بطور پیوسته و تعمداً خارج از قوانین و مقررات ایمنی هوانوردی عمل می کنند،

اقدام متناسب انجام خواهد داد و

۲-۷-۱-۲- سازمان به دنبال ترویج ایمنی و آموزش افراد و مراکزی است که متعهد به حل و فصل و رفع نواقص

ایمنی هستند.

۲-۸- حقانیت و پاسخگویی

تصمیمات در خصوص ضمانت اجرایی می بایست:

منصفانه باشد و فرایند مقتضی و لازمه را دنبال کنند.

برای افراد درگیر در آن شفاف و واضح باشد.

شرایط مورد پیش آمده و عکس العملهای مراکز در برابر رویداد یا عدم رعایت قوانین و مقررات را در موقع بررسی ها

مدنظر قرار دهد.

در شرایط مشابه یا یکسان، تصمیمات یا اقدامات سازگار اتخاذ گردد.

بررسی های درون سازمانی و برون سازمانی را مدنظر داشته باشد.

مشکل بایستی به دارنده ی گواهینامه یا مجوز گفته شود که در کجا است و به آن فرصت داده شود تا اقداماتش را به جا

آورد و توسط فردی مستقل (که قطعاً فردی از کارکنان بخش مقررات ایمنی است) مورد بررسی قرار گیرد.

۲-۹- استثناءهای این سیاست

این خط مشی در موارد ذیل قابل اعمال نیست:

۲-۹-۱- در مواردی که شواهدی دال بر اقدامات تعمدی برای پنهان نگاه داشتن یا عدم اجابت و انطباق با قوانین و مقررات وجود داشته باشد.

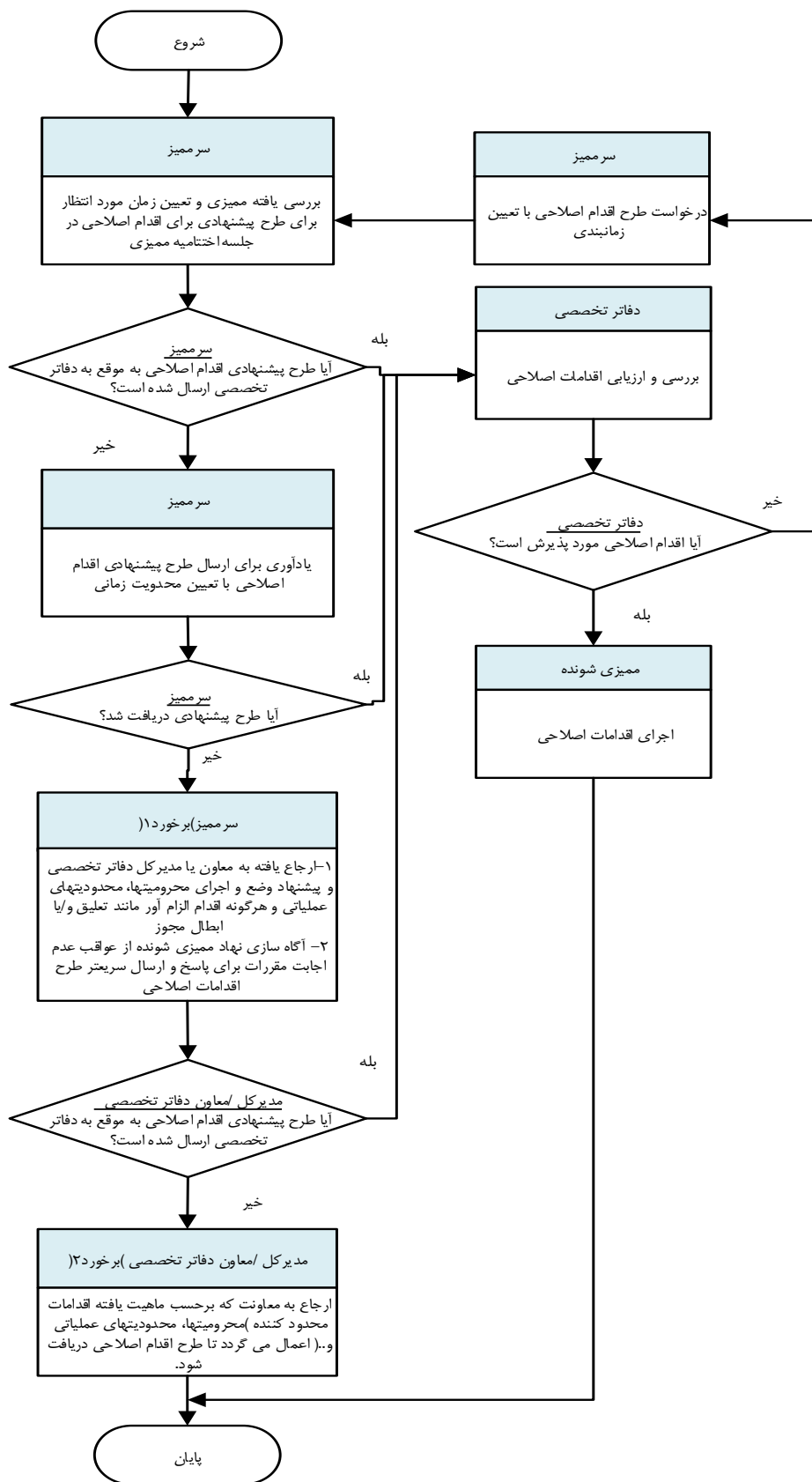
۲-۹-۲- مراکز در ایجاد اطمینان برای شناسایی مخاطره و مدیریت ریسک ایمنی قصور نماید.

۲-۹-۳- مراکز یا افراد مکرراً تخلف نموده باشند. منظور از تکرار در تخلف آن است که در ۲۴ ماه گذشته، همان خطا یا مشابه آن را تکرار کرده باشند.

۲-۱۰- حفظ سوابق

سوابق مرتبط با همه ضمانت‌های اجرایی به مدت ۵ سال نگهداری خواهند شد. هرگونه سوابق مرتبط با یک پیگرد قانونی به مدت زمان نامحدودی در سازمان توسط دفاتر نظارتی/تخصصی حفظ خواهد شد.

پیوست ۱- نمودار گردش فرآیند (واکنش به عدم پاسخگویی یافته ها)

پیوست ۲- نمودار گردش فرآیند (عدم توافق بر یافته ها)

